

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Aika 28.10.2020, klo 14:31 - 19:07

Paikka Sähköinen kokous

Käsitellyt asiat

§ 344 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus sekä pöytäkirjan tarkastaminen

§ 345 Ilmoitusasiat

§ 346 Vuoden 2021 talousarvio ja vuosien 2021-2023 taloussuunnitelma

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Helinä Perttu, puheenjohtaja
Tomi Passi, 1. varapuheenjohtaja, poistui 17:47
Ulla-Mari Karhu, 2. varapuheenjohtaja, poistui 17:28
Hanna Graeffe, saapui 14:32, poistui 17:58
Jarno Hautamäki
Katja Repo, §346, saapui 14:49
Mikko Taavitsainen
Mimmi Launiala
Ossi Vähäsarja, poistui 18:48
Pekka Heikkilä, § 346, saapui 16:00
Willem van Schevikhoven, saapui 14:32
Riikka Reina, varajäsen Tomi Passi, § 346, saapui 17:47

Muut saapuvilla olleet

Iiris Laukkanen, hallintojohtaja, sihteeri
Eemeli Peltonen, valtuuston puheenjohtaja
Olli Naukkarinen, kaupunginjohtaja, esittelijä, saapui 14:33
Henry Berg, Valtuuston 1. varapuheenjohtaja, saapui 14:33
Merja Soosalu, henkilöstöjohtaja, § 346, poissa 16.17-17.47, saapui 14:42, poistui 19:06
Heli Vastamäki, viestintäjohtaja, § 346, saapui 14:42, poistui 19:06
Jari Lausvaara, vt palvelualuejohtaja / vapaa-aika- ja osaamispalvelujen johtaja, § 346, saapui 14:43, poistui 19:06
Mikko Mäkelä, vt palvelualuejohtaja / varhaiskasvatusjohtaja, § 346, saapui 14:41, poistui 19:06
Olli Keto-Tokoi, kaupunkikehitysjohtaja, § 346, saapui 14:42, poistui 18:33
Kirsi Rinne, talousjohtaja, § 346, saapui 14:40, poistui 19:06
Toni Pallaspuro, tietohallintojohtaja, § 346, saapui 14:43, poistui 19:06
Ari Kaunisto, toimitusjohtaja, § 346, saapui 17:26, poistui 17:44
Simunaniemi Veikko, toimitusjohtaja, Mestaritoiminta Oy., § 346, saapui 18:30, poistui 18:42

Poissa

Tiia Lintula, Valtuuston 2. varapuheenjohtaja

Allekirjoitukset

Helinä Perttu
Puheenjohtaja

Iiris Laukkanen
Sihteeri

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

§ 344

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus sekä pöytäkirjan tarkastaminen

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen. Pöytäkirjan tarkastamisesta päättäminen.

Pöytäkirja pidetään nähtävänä Järvenpään kaupungin tietoverkossa 29.10.2020 alkaen.

Ehdotus

Esittelijä: Olli Naukkarinen, kaupunginjohtaja

Kokous todetaan lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Pöytäkirja tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

§ 345

Ilmoitusasiat

Ehdotus

Esittelijä: Olli Naukkarinen, kaupunginjohtaja

Merkitään ilmoitusasiat tiedoksi.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen kokous 2.11.2020 alkaa poikkeuksellisesti kello 15.00.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Kaupunginhallitus, § 279, 24.08.2020

Kaupunginhallitus, § 288, 28.08.2020

Kaupunginvaltuusto, § 53, 07.09.2020

Kaupunginhallitus, § 346, 28.10.2020

§ 346

Vuoden 2021 talousarvio ja vuosien 2021-2023 taloussuunnitelma

JARDno-2020-1561

Kaupunginhallitus, 24.08.2020, § 279

Valmistelijat / lisätiedot:

Kirsi Rinne

kirsi.rinne@jarvenpaa.fi

talousjohtaja

Liitteet

1 Liite 1. Kehystaulukot TA 2021 (KH 24082020)

2 Oheismateriaali KV070920_Liite 2. Talousarvion laadintaohje (KH24082020)

Toimintaympäristön kehitys

Maailman ja Suomen talousnäkymät ovat heikentyneet vuoden 2020 alussa puhjennun koronapandemian seurauksena erittäin nopeasti. Koronapandemia on johtanut maailmanlaajuisesti taloudet taantumaan.

Myös kuntasektorin talous on kiristynyt merkittävästi koronakriisin seurauksena, heijastuen erityisesti kuntien verotuloihin. Rajoitustoimien seurauksena kuntien toimintaa on supistettu, mikä on vähentänyt toimintatuottoja ja toisaalta poikkeusjärjestelyt on lisänneet toimintamenoja.

Arvioiden mukaan korona heikentää kuntataloutta yli miljardilla eurolla vuonna 2020 valtion tukitoimenpiteistä huolimatta. Kuntatalouden näkymä lähivuosille on historiallisen synkkä. Kuntasektorin tulojen ja menojen epätasapainoa painaa koronan lisäksi muun muassa väestön ikääntyminen ja korjausvelka.

Koronan aiheuttaman kriisin vaikutukset vaihtelevat kunnittain merkittävästi riippuen mm. kunnan tulo- ja menorakenteesta sekä väestö- ja elinkeinorakenteesta. Hallitus päätti kesäkuussa toimenpiteistä, jolla helpotetaan koronapandemiasta ja siihen liittyvistä rajoitustoimista johtuvia kuntien talouden haasteita. Vaikka Koronan vaikutukset kiistatta heijastuvat myös tulevalle vuodelle sekä verotulojen madaltumisen että patoutuneen palvelukysynnän realisoituessa kuntien hoidettavaksi, ovat tukitoimenpiteet määräaikaista ja näillä näkymin kohdistumassa vain vuodelle 2020. Vaikutusarvioiden tarkentuessa kunnille suunnattua toimenpidekokonaisuutta saatetaan täydentää lisätalousarvioissa ja syksyn budjettiriihessä.

Järvenpään kaupungin talous 2020

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Koronapandemiolla on merkittävät negatiiviset vaikutukset Järvenpään kaupungin talouteen. Kaupungin talousarvio laadittiin alunperin lähes 7 miljoonaa euroa alijäämäiseksi, koska menojen ja tulojen useampivuotista epätasapainoa ei pystytty kääntämään positiiviseksi näin lyhyessä ajassa merkittävästä toimenpideohjelmasta huolimatta. Koronapandemian seurauksena alijäämäennuste tulee ylittymään ja kunnan taseeseen kertynyt ylijäämä 9,7 miljoonaa euroa syödään vuoden 2020 loppuun mennessä. Tunnistettu tarve ylijäämäpuskurin kerryttämiseen tulee koronan seurauksena entistä haastavammaksi toteuttaa.

Koronakriisin seurauksena kaupungin verotulot laskevat viimeisimmän, Kuntaliiton kesäkuun ennusteeseen pohjaavan arvion mukaan 12,67 miljoonaa euroa verrattuna hyväksytyyn talousarvioon. Pudotus kohdistuu erityisesti kunnallisverotuottoihin (-11,62 Me). Yhteisöverotuottojen arvioidaan laskevan 0,6 Me vuonna 2020. Arviossa on huomioitu noin miljoonan euron lisäys yhteisöverotuloihin tilapäisen yhteisöveron jako-osuuden korotuksesta. Kuntien jako-osuuden korotus poistuu 2021. Valtion kompensatiot helpottavat osaltaan tilannetta vuonna 2020, mutta verotulojen alenema vaikuttaa vielä tulevinakin vuosina. Veronmaksulykkäysten aiheuttamien verotulomenetysten tilapäinen korvaus 4,52 miljoonaa euroa tasoittaa rahoitustarvetta 2020, mutta vastaava summa peritään korkoineen takaisin vuonna 2021, eikä se siten ole oikea tukitoimenpide.

Korona on alentanut myös palvelualueiden maksu- ja myyntituloja, mikä synnyttää lisähaasteita, kun menoja ole pystytty sopeuttamaan palvelusulkuja vastaavasti. Lisäksi poikkeusjärjestelyt kasvattavat toimintamenoja. Toimintamenojen ja tulojen korona-arvioiden teko on kesken ja ne tarkentuvat johdon raportin laadinnan yhteydessä. Euromääräisesti suurimmat tulomenetykset liittyvät vuonna 2020 päivähoitomaksutuottoihin, sekä vapaa-aika-, harrastus- ja kulttuuripalvelujen erilaisiin myyntituloihin. Epidemia-ajan poikkeusjärjestelyt lisää menopaineita erityisesti siivouksen osalta, joskin kevään sulkujen ja palvelujen alasajon mahdollistamat säästöt helpottavat tilannetta. Samoin tilannetta helpottaa tulomenetysten ja poikkeusolojen lisäpalvelujen kattamiseksi haetut valtionavut. Tämän hetkisen arvion mukaan koronan vaikutus oman toiminnan tuottoihin ja kuluihin on 1-1,5 miljoonaa euroa.

Toimintamenojen osalta merkittävimmät ylitysriskit ovat Keusotessa, ja niitä kohdentuu koronasta johtuen myös tulevalle vuodelle. Keusote ei ole vielä esittänyt virallisia, suoritelaskentaan perustuvia kuntakohtaisia ennusteitaan kuluvalle vuodelle, mutta näillä näkymin budjetti ylittyy oleellisesti. HUS:n palvelusuunnitelman mukainen käyttö on suunniteltua alhaisemmalla tasolla kiireettömän hoidon vähennyttä korona-aikana, mutta tästä huolimatta erikoissairaanhoidon menot ylittänevät tehdyn varauksen.

Heinäkuun tilinpäätösennusteen mukaan kuluvan vuoden alijäämä on -16,9 miljoonaa euroa ja lisää velkaa otetaan lähes 50 miljoonaa euroa.

Kehyksen laadintaperiaatteet

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.11.2019 § 81 sitovan talousohjelman nelivuotiskaudelle 2020-2023. Poikkeuksellisen haastavasta ja turbulentista taloustilanteesta ja toimintaympäristömuutosten heikosta ennakoitavuudesta johtuen uusi kehysesitys on laadittu nelivuotiskauden asemesta vuosiksi 2021-2023.

Nelivuotiseen kehykseen palataan vuoden kuluttua, jolloin valmistellaan kehys vuosiksi 2022-2025. Vuoden kuluttua pitäisi olla varmuus siitä, eteneekö kaupungin toimintaan oleellisesti vaikuttava maakuntauudistus toteutukseen asti. Tämänhetkisen maakuntavalmistelun mukaisesti sosiaali- ja terveystaloudelliset sekä pelastustoimi siirtyvät 1.1.2023 alkaen maakuntien vastuulle. Kokonaisuuden erottamiseksi kaupungin muusta toiminnasta pelastustoimen määräraha on kehyksessä esitetty omaksi, Konsernipalvelujen sitovuustasosta erotettavaksi sitovuustasokseen. Sitovuustasoihin ei esitetä muita muutoksia.

Maakunnan eriytymistä kaupungin toiminnasta ja sen vaikutusta kunnallisveroprosenttiin ja valtionosuuksiin ei ole huomioitu vuoden 2023 kehyksessä. Talousohjelmaa täydennetään tältä osin maakuntavalmistelun edetessä.

Edellisen talousohjelman laadintaperiaatteiden mukaisesti sitovuustasojen määrärahat ovat nettositovia koko talousohjelmakauden osalta. Mikäli sitovuustasolla jää käyttämättä määrärahaa vuodelta 2021, voivat lautakunnat esittää vuoden 2021 tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä käyttämättä jääneiden määrärahojen siirtämistä vuosille 2022-2023. Vastaavasti, mikäli määräraha ylittyy, tulee ylitys kattaa vuosien 2022-2023 määrärahasta.

Kansallisessa taloustietojen raportoinnissa siirrytään vuodesta 2021 alkaen kvartaaliraportointiin. Syklin yhdenmukaistamiseksi laajempi talousarvioseuranta ehdotetaan muutettavan kolmannesvuosiraporteista puolivuotisraportoinnoiksi. Kuukausiraportointia on tarkoitus jatkaa muutoksesta riippumatta. Syklin muutos lisää mahdollisuuksia keskittää tekeminen talousarvioon ja seurantaan tarkoituksenmukaisemmalla tavalla, kun osavuosikatsauksen ja talousarvion laadinta ei ajoitu yhtä vahvasti samaan kuukauteen.

Talousarviokehys 2021-2023

Lähtökohtana kehyksen laadinnalle on hyväksytty 2020-2023 talousohjelma ja kaupunginhallituksen 24.8.2020 käsittelyssä olevat talousarvio- ja -ohjelmamuutosesitykset kaudelle 2020-2023. Huolimatta koronan aiheuttamista uusista taloushaasteista, talousohjelmakehys on laadittu siten, että kaupungin tulos kääntyy kaupungin strategisten päämäärien mukaisesti ylijäämäiseksi vuonna 2022 luoden perusedellytyksen tasapainoiselle taloudelle. Taseeseen vuodesta 2020 alkaen kertyvä alijäämä saadaan kurottua umpeen kriisikuntakriteerien mukaisen arviointimenettelyriskin välttämällä vuonna 2025.

Taloutta ei ole tasapainotettu lisäämällä maanmyyntejä, vaan ne on pidetty talousohjelman mukaisella tasolla, jonka arvioidaan olevan saavutettavissa myös heikommassa suhdannetilanteessa.

Kehyksessä on huomioitu investoinnit ja niistä aiheutuvat muutokset poistoihin kaupunginhallituksen 17.6.2020 § 243 käsittelemän alustavan investointiohjelman

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

mukaisesti. Alustavassa investointiohjelmassa investointitasoa on karsittu vuosien 2020-2029 osalta yhteensä 100 miljoonaa euroa, josta 43 miljoonaa euroa vuosilta 2020-2023. Kaupunginhallitus on pyytänyt lautakunnilta lausuntoa alustavista investointiohjelmista syyskuun aikana. Talousohjelmaa tarkennetaan investointiohjelmaan syksyn aikana mahdollisesti tehtävien tarkistusten mukaisesti talousarvioprosessin edetessä.

Käyttötalous

Palvelualueille ja muille sitovuustasoille kohdistuvat toimintakatetavoitteet vuosille 2021-2023 on esitetty kehysliitteessä. Kehykseen sisältyy osana 2020-2023 talousohjelmaa hyväksytyjen sopeutustoimenpiteiden lisäksi uusia toimenpiteitä 8,7 miljoonalla eurolla vuosilla 2021-2023 (liite 3). Toimenpiteet on huomioitu teknisesti kaupunginhallituksen 17.6.2020 § 242 esitetyn jaon mukaisesti ja ne tuodaan kaupunginhallituksen ja valtuuston käsittelyyn erillisessä, vuosien 2020-2023 talousarvion ja -ohjelman muutospykälässä. Lopullisesti toimenpiteet hyväksytään ja eurojen kohdentaminen vuosille 2021-2023 tarkennetaan talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Sitovuustasojen kehykset ovat sitovia koko talousohjelmakaudella. Mikäli sitovuustasolla jää käyttämättä määrärahaa vuodelta 2020, voivat lautakunnat esittää tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä käyttämättä jääneiden määrärahojen siirtämistä vuosille 2021-2023. Vastaavasti, mikäli määräraha ylittyy, tulee ylitys kattaa vuosien 2021-2023 määrarahasta.

Oman toiminnan toimintakate ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja ei kasva talousohjelmakaudella. Keskimäärin oman toiminnan toimintakate muuttuu -0,9 % vuosina 2021-2023 (-1,7 miljoonaa euroa), mikä edellyttää sopeuttamistoimenpiteissä onnistumista.

Keusoten sitovuustason määrarahana on kehyksessä huomioitu Keusoten esittämä alustava talousarvio 2021 Järvenpäälle. Esitys ylittää talousohjelmassa hyväksytyt tason 3,2 miljoonalla eurolla ja on kuluvan vuoden alustavaa toteuma-arviota matalampi. Vuosien 2022 ja 2023 kehystä on kasvatettu 2% vuodessa. Keusote ei ole antanut lopullisia kuntakohtaisia talousarvioesityksiään, kuten ei myöskään kuntakohtaista ennustetta vuoden 2020 toteumasta, mistä johtuen kehystä tarkennetaan tältä osin tietojen varmentuessa. Keusoten menokehityksen muodostaessa suurimman toiminnasta aiheutuvan riskin taloustavoitteissa pysymiselle, on varmistettava, että Keusoten menokehitys saadaan käännettyä lähemmäksi vuosien 2020-2023 talousohjelmatasoa.

Pelastustoimen määräraha on erotettu Konsernipalvelujen määrarahasta Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ilmoittaman 2021 talousarvioesityksen mukaisesti huomioiden pelastustoimintaan liittyvät eläkemenoperusteiset maksut. Vuosille 2022 ja 2023 määrärahan kasvuna on huomioitu aiemman talousohjelman lähtöoletusten mukaisesti 2% kasvu palvelujen ostoissa.

Käyttöomaisuuden myyntivoittoja arvoidaan kertyvän vuosina 2021-2023 17,4 miljoonaa euroa aiemman talousohjelman mukaisesti. Aikataulua on tarkennettu viimeisimpien myyntiarvioiden mukaan.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Kunta-alan palkoista on sovittu sopimuskaudeksi 1.4.2020-28.2.2022. Vuonna 2021 palkkoihin kohdistuu 1,0 % yleiskorotus ja paikallinen järjestelyvaraerä 0,8 % 1.4.2021 alkaen. Hyväksytyssä talousohjelmassa oltiin varauduttu vuonna 2020 1,3% korotukseen ja vuonna 2021 1,0% palkankorotukseen vuoden alusta alkaen. Kuluvan vuoden palkankorotusten toteuduttua vasta elokuussa ja koko vuoden palkkasumman jäädessä vuonna 2020 talousarviotasoa matalammaksi, ei korkeampi palkankorotusratkaisu edellytä määrärahan korotusta vuodelle 2021. Varhaiskasvatuksen henkilöstön osittaista siirtymistä OVTESin piiriin vuonna 2023 ei ole huomioitu kehyksessä.

Verorahoitus

Verorahoitus on kehyslaskelmassa asetettu tasolle, joka vaaditaan kaupungin taseeseen kertyneen alijäämäkriteerin välttämiseen nykyisellä alijäämän kattamisvelvoitteen ehtoilla. Toisin sanoen verorahoitus on sopeutettu siten, että kaupungin taseeseen kertyy ylijäämää viimeistään vuonna 2025. Vaikka koronan vuoksi ollaan esitetty alijäämän kattamisvelvollisuusajan pidentämistä kahdella vuodella, soten menokehityksen sisältämän riskin vuoksi kahden vuoden puskuria ei ole syytä hyödyntää kehystä laadittaessa, jotta velvoitteen toteuttaminen ei vaarannu.

Kehyksessä ei ole lukittu verorahoituksen muotoa ts. se ei tässä vaiheessa sisällä esitystä veronkorotuksista. Nykyisellä veroprosentilla ja tämänhetkisinä, kesäkuussa päivitettyillä verotulo- ja valtionosuusarvioilla vaaditun verorahoituksen ja ennustetun kertymän välillä on noin 8,5 Me vuosittainen kuilu. Esitykset mahdollisista veronkorotuksista tehdään syyskuun puoleen väliin mennessä, jolloin on käytettävissä päivitetty verotuloennusteet, alustavaa tietoa tulevien vuosien valtionosuusmuutoksista ja kuntakohtaiset ennusteet Keusoten 2020 menoista ja 2021 talousarviosta.

Rahoitus ja investoinnit

Alustavan investointiohjelman mukaiset investoinnit ovat edelleen korkeat vaihdellen 40-60 miljoonassa eurossa vuosina 2021-2023. Tulorahoituksen puutteesta ja korkeasta investointitasosta johtuen uutta lainaa otetaan 31 miljoonaa euroa vuonna 2021 ja yhteensä 62 miljoonaa euroa vuosina 2021-2023.

Yhteenveto

Kaupungin kehityksen tavoitteena on pysyvä talouden saattaminen tasapainouralle talousohjelmakaudella 2021-2023 ja taseen kertynyt ylijäämä viimeistään vuonna 2025.

Kehyksen mukaan kaupungin tulos jää 6,5 miljoonaa euroa alijäämäiseksi vuonna 2021 ja taseen kertynyt alijäämä on noin 13,8 miljoonaa euroa.

Prosessin eteneminen

Kaupunginvaltuusto käy lähetekeskustelun talousohjelman laadinnasta syyskauden ensimmäisessä kokouksessaan ja saa hyväksyttäväkseen kehityksen talousohjelmakaudelle. Kaupunginhallituksen kesäkuussa lähettämä talousarvion pohjamateriaalina toimiva alustava investointiohjelma on lautakuntien käsittelyssä

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

syyskuussa samalla, kun on lautakunnat tekevät esityksensä vuosien 2021-2023 talousarviosta ja -ohjelmasta. Lisäksi lautakunnat ovat kaupunginhallituksen toimeksiannon mukaisesti valmistelleet elokuussa kehysesityksessä huomioidut esityksensä uusista sopeutustoimenpiteistä koronan aiheuttaman tulovajeen kattamiseksi.

Investointiohjelma, talousarvio- ja -ohjelma sekä vero-% tuodaan samanaikaisesti kaupunginhallituksen käsittelyyn lokakuun lopussa ja kaupunginvaltuuston päätettäväksi 16.11.2020.

Tarkempi aikataulu ja vaiheistus on esitetty laadintaohjeessa (liite 2).

KR

Ehdotus

Esittelijä: Olli Naukkarinen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää

1. ehdottaa valtuustolle, että valtuusto hyväksyy talousarviovalmistelun lähtökohdaksi kolmivuotisen talousohjelmakehyksen liitteessä 1 esitetyn mukaisesti
2. hyväksyä vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2021 - 2023 taloussuunnitelman laadintaohjeet.

Päätös

Asian käsittely päätettiin siirtää jatkokokoukseen 28.8.2020 klo 7.30.

Kaupunginhallitus, 28.08.2020, § 288

Valmistelijat / lisätiedot:

Kirsi Rinne

kirsi.rinne@jarvenpaa.fi

talousjohtaja

Liitteet

1 Liite 1. Kehystaulukot TA 2021 (KH 24082020)

2 Oheismateriaali KV070920_Liite 2. Talousarvion laadintaohje (KH24082020)

Kaupunginhallitus 24.8.2020 § 279

Asian käsittely päätettiin siirtää jatkokokoukseen 28.8.2020.

Ehdotus

Esittelijä: Olli Naukkarinen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää

1. ehdottaa valtuustolle, että valtuusto hyväksyy talousarviovalmistelun lähtökohdaksi kolmivuotisen talousohjelmakehyksen liitteessä 1 esitetyn mukaisesti

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

2. hyväksyä vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2021 - 2023 taloussuunnitelman laadintaohjeet.

Käsittely:

Keskustelun kuluessa Mikko Taavitsainen teki Tomi Passin kannattamana seuraavan muutosehdotuksen:

Lisätään taloussuunnitelmakehykseen vaihtoehto, joka sopeuttaa talouden kertyneen alijäämän ilman tarvetta verojen korottamiseen.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu muutosehdotus, joten oli äänestettävä. Hyväksyttiin puheenjohtajan ehdotuksesta äänestystavaksi sähköinen äänestys ja äänestysjärjestykseksi seuraava:

JAA: Pohjaehdotus

EI: Taavitsaisen muutosehdotus

Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi pohjaehdotuksen tulleen kaupunginhallituksen päätökseksi äänin 8 - 3 (äänestysluettelo CaseMista).

Äänestykset

Jaa: Pohjaehdotus Ei: Taavitsaisen muutosehdotus

Jaa

Ulla-Mari Karhu
Katja Repo
Jarno Hautamäki
Helinä Perttu
Hanna Graeffe
Mikko Päivinen
Pekka Heikkilä
Mimmi Launiala

Ei

Tomi Passi
Willem van Schevikhoven
Mikko Taavitsainen

Päätös

Hyväksyttiin esittelijän päätösehdotuksen mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto, 07.09.2020, § 53

Valmistelijat / lisätiedot:
Kirsi Rinne
kirsi.rinne@jarvenpaa.fi

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

talousjohtaja

Liitteet

1 Liite 1. Kehystaulukot TA 2021 (KH 24082020)

Kaupunginhallitus 28.8.2020 § 288

Ehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarviovalmistelun lähtökohdaksi kolmivuotisen talousohjelmakehyksen liitteessä 1 esitetyn mukaisesti.

Käsittely:

Keskustelun kuluessa Mikko Taavitsainen teki Tomi Passin ja Arto Luukkasen kannattamana seuraavan muutosehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarviovalmistelun lähtökohdaksi kolmivuotisen talousohjelmakehyksen liitteessä 1 esitetyn mukaisesti sillä lisäyksellä, että taloussuunnitelmakehykseen lisätään vaihtoehto, joka sopeuttaa talouden kertyneen alijäämän vuoteen 2026 mennessä ilman tarvetta verojen korottamiseen."

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu muutosehdotus, joten oli äänestettävä. Hyväksyttiin äänestystavaksi sähköinen äänestys ja äänestysjärjestykseksi puheenjohtajan ehdotuksesta seuraava:

JAA: kaupunginhallituksen ehdotus

EI: Taavitsaisen muutosehdotus.

Kaupunginhallituksen pohjaehdotus tuli valtuuston päätökseksi äänin 38 JAA-ääntä, 13 EI-ääntä ja 0 TYHJÄÄ.

Äänestykset

JAA: Kaupunginhallituksen päätösehdotus EI: Taavitsaisen muutosehdotus

Jaa

Ulla-Mari Karhu
Kaija Tuuri
Jenni Marttinen
Jarno Hautamäki
Riikka Juuma
Mikko Laakkonen
Peter Osipow
Tuija Kuusisto
Helinä Perttu
Emmi Mäkinen
Petri Ovaska

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Lassi Markkanen
Suvi Pohjonen
Heini Liimatainen
Hilppa Loikkanen
Markku Tenhunen
Jarmo Mäkinen
Pepe Makkonen
Satu Tuominen
Kaarina Wilskman
Satu Haaparanta
Jenni Komonen
Eemeli Peltonen
Willem van Schevikhoven
Rita Kostama
Mimmi Launiala
Pekka Heikkinen
Katja Repo
Hanna Graeffe
Tuomas Raejärvi
Mikko Päivinen
Henry Berg
Liisa Majanen
Mika Gilan
Jarkko Wallenius
Timo Ijäs
Pekka Heikkilä
Pauliina Naala

Ei

Arto Luukkanen
Kristiina Vainikka
Kaisa Saarikorpi
Mikko Taavitsainen
Peter Hagman
Petri Graeffe
Tiia Lintula
Ossi Vähäsarja
Riikka Reina
Antti Heikkilä
Seppo Heino
Tarja Edry
Tomi Passi

Päätös

Päätettiin äänestyksen jälkeen äänin 38 JAA-ääntä, 13 EI-ääntä, 0 TYHJÄÄ hyväksyä kaupunginhallituksen pohjaehdotus.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Kaupunginhallitus, 28.10.2020, § 346

Valmistelija / lisätiedot:

Kirsi Rinne

kirsi.rinne@jarvenpaa.fi

talousjohtaja

Liitteet

1 Talousarvio 2021 KJ esitys korjattu liitteillä

Taloussuunnitelmaesityksen pääkohdat ovat seuraavat:

Kaupungin taseen kertynyt ylijäämä kääntyy alijäämäiseksi vuonna 2021. Vuosien 2021-2023 taloussuunnitelma on laadittu siten, että kaupungin tulos on positiivinen vuodesta 2022 alkaen ja taseeseen kertynyt alijäämä saadaan katettua vuoden 2025 loppuun mennessä. Tulos on saavutettu veronkorotuksin, tehostamalla toimintaa ja vähentämällä palvelutoiminnan nettomenoja sekä investointeja.

- Taloussuunnitelma sisältää kunnallisveron 0,5 %-yksikön korotuksen 1.1.2021 alkaen ja 0,25%-yksikön lisäkorotuksen 1.1.2022 alkaen. Yleistä kiinteistöveroä esitetään korotettavaksi 0,1%-yksikköä ja vakituisen asunnon kiinteistöveroä 0,1%-yksikköä 1.1.2021 alkaen. Veroprosenteista päätetään erikseen vuosittain talousarvion käsittelyn yhteydessä.
- Taloussuunnitelma sisältää kehyksen mukaisesti 11,7 miljoonan euron lisäsopeutuksen vuosille 2020-2023. Sopeutuksesta 8,7 miljoonaa euroa kohdentuu vuosille 2021-2023. Taloussuunnitelma sisältää myös vuoden 2020-2023 taloussuunnitelman yhteydessä hyväksytyt sopeutustoimet.
- Kaupungin tuloksen maanmyyntiriippuvuus on pidetty realistisella tasolla, ja myyntipotentialista maanmyyntivoitoina on huomioitu vuosittain 80-85%.
- Taloussuunnitelmassa on huomioitu kaupunginvaltuuston 21.10.2019 § 69 päätös kaupungin liittymisestä vuoden 2022 alusta alkaen Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän jäseneksi.
- Taloussuunnitelmaan on sisällytetty karsitun investointiohjelman mukaiset investoinnit, mikä heijastuu käyttötalouteen pienempinä poistoina. Vuosien 2021-2030 Investointiohjelmasta päätetään erikseen talousarviokäsittelyn yhteydessä. Investointiohjelman 3 ensimmäistä vuotta siirtyvät suoraan taloussuunnitelmaan. Investointitaso on karsinnasta huolimatta taloussuunnitelmakaudella huomattavan suuri.
- Taloussuunnitelmassa on huomioitu Pelastustoimen eriyttäminen Konsernipalvelujen määrärahasta. Muutoksella valmistaudutaan tulevaan maakuntauudistukseen ja siihen liittyvien eurojen selkeämpään erottamiseen kuntaan jäävästä toiminnasta.
- Mahdollista maakuntauudistusta ja sen vaikutusta kunnan talouteen ei ole huomioitu vuoden 2023 laskelmissa.

Muutokset sitovuustasojen valtuuston 7.9.2020 § 53 hyväksymiin kehyksiin

- Konsernipalvelujen määrärahaan on tehty lisäys verotuskustannuksiin, vuoden 2021 kunnallisvaalien järjestämiseen ja uuden valtuuston perehdytykseen ja laitehankintoihin. Lisäksi konsernipalvelujen määrärahaan on tehty 2 miljoonan

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

euron koronariskivaraus, joka kohdennetaan talousarviomuutoksina tarpeen mukaan palvelualueille.

- Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen määrärahassa on huomioitu varhaiskasvatusmaksujen alentaminen hallituksen esityksen mukaisesti sekä oppivelvollisuuden laajentamisesta lukiokoulutukseen aiheutuvat lisäkustannukset. Tehtävämuutosten osalta talousarviota täsmennetään tarvittaessa sen jälkeen, kun lakiesitykset ja laskelmat on varmentuneet.
- Hyvinvoinnin palvelualueelle on kohdennettu 100.000 euron kertaluonteinen lisäpanostus kesätyöllistämiseen. Lisämäärärahalla pyritään kuroma umpeen vuoden 2020 kesätyöllistämässä koronasta johtuen jäänyttä vajetta.
- Järvenpään Vesi -liikelaitoksen toimintakatetavoite on korotettu, jotta vesihuollon investoinnit pystytään kattamaan asiakasmaksuilla.
- Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän määrärahaan on aiemman kulukehityksen perusteella esitetty 3 miljoonan euron riskilisää kuntayhtymän oman esityksen lisäksi.

Yhteensä esitetyt lisäykset heikentävät vuoden 2021 toimintakatetta 5,25 miljoonaa euroa ja koko taloussuunnitelmakaudella 10,8 miljoonalla eurolla.

Toimintakatevaikutteisten muutosten lisäksi kehykseen on tehty palvelualueiden välisiä muutoksia organisaatiomuutoksiin, työterveyshuollon laajennukseen, uusiin sisäisiin laskutuksiin ja muihin sisäisten erien muutoksiin liittyen.

Taloussuunnitelma

Kaupungin tulos on veronkorotuksista ja toteutettavista sopeutustoimenpiteistä huolimatta negatiivinen taloussuunnitelmakauden ensimmäisenä vuotena. Tulos painuu 9,8 miljoonaa tappiolliseksi 2021. Vuonna 2022 tulos saadaan käännettyä niukasti positiiviseksi ja vuonna 2023 ylijäämää kertyy 3,3 Me, kun toteutettavat toimenpiteet alkavat vaikuttaa laajemmin. Kaupungin taseen kertynyt ylijäämä vuoden 2020 lopussa on tilinpäätösennusteen toteutuessa 80 tuhatta euroa, ja se ehtii painua 9,7 miljoonaan euroa negatiiviseksi taloussuunnitelmakauden aikana. Kaupunki tulee täyttämään alijäämäkriteerin vuonna 2021, mikä tarkoittaa, että sen on esitettävä viimeistään vuoden 2023 talousarviota hyväksyessään tasapainottamissuunnitelma, jolla taseen alijäämät saadaan katettua vuoden 2026 loppuun mennessä.

Käyttötalous

Taloussuunnitelma sisältää kehyksen mukaisesti 11,7 miljoonan euron lisäsopeutuksen vuosille 2020-2023. Sopeutuksesta 8,7 miljoonaa euroa kohdentuu vuosille 2021-2023.

Taloussuunnitelma sisältää myös vuoden 2020-2023 taloussuunnitelman yhteydessä hyväksytyt sopeutustoimet. Voimassa olevan taloussuunnitelman mukaisesti konsernin kaikkia hallintotehtäviä koskevan sopeutusohjelman palvelualueille kohdentumaton osuus on sisällytetty talousarviossa konsernipalvelujen määrärahaan. Sopeutuksen toteuttaminen tulee edelleen edellyttämään tehtäväjärjestelyjä ja pieniä määrärahasiirtoja eri kehysten välillä prosesseja kehitettäessä. Tämän vuoksi esitetään, että kaupunginjohtajalla on myös vuonna 2021 oikeus siirtää näitä määrärahoja, jotta ohjelma saadaan pantua toimeen. Talousarviossa on edelleen mukana kaupungin toimintojen käytössä olevien tilojen

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

tehostaminen. Palvelulisäyksenä on huomioitu hyväksytyt talousohjelman ja valtuuston päätöksen mukainen liittyminen HSL:ään vuoden 2022 alussa.

Taloussuunnitelmassa kaupungin tuloksen riippuvuus maanmyyntituotoista on pidetty realistisella tasolla. Kaupunkikehityksen arvioimasta myyntipotentialista on huomioitu laskelmissa varovaisuuden periaatetta noudattaen vain 80-85%, mikä laskee vuosittaisten maanmyyntivoittojen määrän 4,4 - 7,0 miljoonaan euroon. Taso vastaa kuluvan ennuste- ja edellisen vuoden toteumatasona.

Sopeutustoimenpiteiden ansiosta palvelualueiden toimintakatteet kehittyvät taloussuunnitelmakaudella maltillisesti. Kaupungin oman toiminnan toimintakate ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja kasvaa taloussuunnitelmakaudella keskimäärin 2,0%.

Maakuntaan siirtyvistä toimintojen eli pelastustoimen ja Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän toimintakate kasvaa taloussuunnitelmassa 2% vuodessa. Keusoten ja erikoissairaanhoidon aikaisempi menokehitys huomioiden sotemäärärahaan on sisällytetty 3 miljoonan euron riskivaraus kuntayhtymän oman talousarvioesityksen päälle vuodesta 2021 alkaen.

Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja maankäyttökorvaukset huomioiden kaupungin toimintakatteen alijäämä kasvaa vuosina 2021-2023 keskimäärin 0,6% vuodessa.

Verorahoitus

Taloussuunnitelman verotuloarvio perustuu korotettuihin veroprosentteihin, sisältäen kunnallisveron 0,5 %-yksikön korotuksen 1.1.2021 alkaen ja 0,25%-yksikön lisäkorotuksen 1.1.2022 alkaen, sekä yleiseen kiinteistöveron 0,1%-yksikön korotuksen ja vakituisen asunnon kiinteistöveron 0,1%-yksikön korotuksen 1.1.2021 alkaen. Veroprosenteista päätetään erikseen vuosittain talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Verotulot kasvavat suunnitelmakaudella kuluvan vuoden 196,8 miljoonasta eurosta 221,1 miljoonaan euroon vuodessa. Kasvua kertyy vuosittain 2,2-5,5% ja vauhti ylittää menojen kasvuprosentin joka vuosi. Esitetty kunnallisveron korotus lisää tuloveroja vuonna 2021 4,2 Me, yleisen kiinteistöveron korotus lisää verotuloja vuosittain noin 0,7 Me ja vakituisen asunnon kiinteistöveron korotus 0,1 %-yksiköllä 1,0 Me. Yhteensä veronkorotukset lisäävät kaupungin tuloja vuonna 2020 5,9 miljoonalla eurolla ja vuodesta 2022 alkaen noin 9,6 miljoonalla eurolla vuodessa. Veronkorotusten lisäksi yhteisöveron väliaikainen kuntien jako-osuuden korotus lisää Järvenpälle tilitettävää yhteisöveroa vuonna 2021 noin 0,9 Me.

Valtionosuudet laskevat vuonna 2021 13% vuodesta 2020 johtuen Koronaan liittyvien valtion tukitoimien pienemisestä ja vuoden veronmaksulykkäysten valtionosuuskompensaation takaisinperinnästä.

Investoinnit

Taloussuunnitelmat investointiossa pohjautuu lähes 100 miljoonalla eurolla karsittuun vuosien 2021-2030 investointiohjelmakesitykseen. Nettoinvestointien määrä vaihtelee taloussuunnitelmavuosina 38,3 ja 66,8 miljoonan euron välillä. Investointitaso on taloussuunnitelmavuosina korkea huolimatta tehdystä karsinnasta ja niiden

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

seurauksena vuosittainen poistotaso kasvaa vuoden 2020 tilanteesta vuosittain noin 2 miljoonalla eurolla muodostaen oleellisen lisähaasteen tasapainoisen talouden ylläpidolle. Sisäilmaongelmien aiheuttamat akuutit tilamuutostarpeet ja kouluverkon uudistaminen selittävät ohjelmakauden korkeaa investointitasoa.

Investoinnit on suunniteltu siten, että kaupungin toimintaedellytykset säilyvät hyvinä eikä investoimatta jättäminen tai investointien siirtäminen aiheuta lisäkustannuksia tai tulomenetyksiä tulevina vuosina. Korjausvelan kurissa pitävistä investoinneista ei ole karsittu, ja myös kasvun mahdollistavat investoinnit on pyritty säilyttämään ohjelmassa. Investoinneissa on varauduttu tilojen tehokkaampaan käyttöön tarvittaviin muutosinvestointeihin ja taloussuunnitelmaan on sisällytetty 2 miljoonan euron varaus kehitysinvestointeihin, joilla mahdollistetaan panostus pitemmällä aikavälillä toiminnan tehostamiseen ja rakenteellisten epäkohtien poistamiseen johtaviin pääomaa vaativiin muutoksiin.

Lainat ja tulorahoitus

Kaupungin tulorahoituksen taso jää suunnitelmakaudella suhteellisen matalaksi. Vuonna 2021 vuosikate on 12,5 miljoonaa euroa ja nousee vuonna 2023 30,9 miljoonaan. Vuosikatteella pystytään kattamaan noin 43% koko kauden 154,7 miljoonan euron nettoinvestoinneista. Tästä johtuen lainamäärä kasvaa nopeasti vuoden 2020 tilinpäätösennusteen mukaisesta 228 miljoonasta 313 miljoonaan euroon. Asukaskohtainen lainamäärä kasvaa samana aikana reilusta 5100 eurosta 6600 euroon per asukas.

Taloussuunnitelma 2021-2023 ja talousarvio 2021 on esitetty listan liitteenä.

Yhteistoimintamenettely

Työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa annetun lain 4 §:n mukainen yhteistoimintamenettely on käyty 20.10.2020 § 33.

Talousarvion sitovuusmääräykset

Sitovuustasojen taloussuunnitelma laaditaan nettositovana vuosille 2021-2023. Määrärahojen sitovuus koskee siis koko kolmivuotiskautta. Mikäli lautakunnat alittavat budjettinsa yksittäisenä vuonna, saavat ne määrärahan käyttöönsä seuraavana vuonna. Toisaalta lautakunnille ei myönnetä lisämäärärahaa, elleivät ne ota rahaa tulevien vuosien kehyksistään. Lautakunnat päättävät, millä toimenpiteillä ne tasapainottavat taloutensa.

Valtuusto asettaa sitovat tavoitteensa sitovuustasoittain. Valtuustoon nähden sitovia ovat sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden mittarit sekä määrärahat toimintakatteen osalta. Lautakunnat asettavat valtuustotasoa tarkemmat tavoitteet käyttösuunnitelmissa valtuuston vahvistamien taloussuunnitelmapäätöksen jälkeen.

KR

Ehdotus

Esittelijä: Olli Naukkarinen, kaupunginjohtaja

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Kaupunginhallitus käy lähetekeskustelun vuoden 2021 talousarviosta ja vuosien 2021-2023 taloussuunnitelmasta.

Käsittely

Kaupunginjohtaja Olli Naukkarinen, talousjohtaja Kirsi Rinne, vt. palvelualuejohtaja Mikko Mäkelä, vt. palvelualuejohtaja Jari Lausvaara, palvelualuejohtaja Olli Keto-Tokoi, toimitusjohtaja Ari Kaunisto ja toimitusjohtaja Veikko Simunaniemi Mestariasunnot Oy:stä esittelivät osaltaan vuoden 2021 talousarviota sekä vuosien 2021 - 2023 taloussuunnitelmaa.

Henkilöstöjohtaja oli poissa kokouksesta 16.17 – 17.47.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§344, §345, §346

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §).